

Utlåtande av rådet för bedömning av
lagstiftningen

Ärendenummer: VN/27608/2024-VNK-2

Datum: 10.10.2024

Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen till justitieministeriet om utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, vallagen samt 10 § i lagen om medborgarinitiativ

Utkastet till proposition om kandidaters valfinansiering är en koncis helhet som ger en uppfattning om propositionens mål och centrala förslag. Konsekvensbedömningen är snäv och ger ingen uppfattning om konsekvenserna för valkandidater, finansiärer och myndigheter.

De största bristerna och utvecklingsbehoven i utkastet till proposition

- i) Propositionen bör innehålla en beskrivning av vilka konsekvenser de föreslagna ändringarna kan ha för företag eller sammanslutningar som finansierar valkandidater eller deras stödgrupper. Kan propositionen minska företags eller sammanslutningars incitament att stödja valkandidater?
- ii) Propositionsutkastet behandlar inte de konsekvenser som de föreslagna ändringarna medför för valkandidaterna. Kan viljan att bevilja lån minska och därigenom valkandidaternas självfinansieringsandel öka om långivarnas namn offentliggörs? Vilka slags valkandidater påverkas sannolikt mest av ändringen?
- iii) Propositionsutkastet innehåller en väldigt snäv beskrivning av lagstiftningen i utlandet och de metoder som använts utomlands. Utifrån propositionsutkastet får man uppfattningen att de utländska erfarenheterna inte har utnyttjats vid beredningen av propositionen. Det vore lämpligt med en allmän beskrivning av erfarenheterna av offentlighet i valfinansieringen i länder som är relevanta för Finland för att det ska vara möjligt att bedöma konsekvenserna, till exempel för valkandidaters finansiering.

Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen

Rådet för bedömning av lagstiftningen har gett ett utlåtande med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, vallagen och 10 § i lagen om medborgarinitiativ (projektnummer: OM069:00/2023). Justitieministeriet lämnade propositionen till rådet per e-post den 27 september 2024. Utlåtandet är offentligt.

Rådet för bedömning av lagstiftningen anser att utkastet till regeringens proposition följer anvisningarna om konsekvensbedömning vid lagberedning på ett hjälpligt sätt. I utkastet till regeringens proposition finns betydande brister och utkastet bör korrigeras i enlighet med rådets utlåtande innan propositionen lämnas till riksdagen.

Helsingfors den 10 oktober 2024

Leila Kostiainen

Ordförande för rådet för bedömning av lagstiftningen

Essi Römpötti

Specialsakkunnig, sekreterare för rådet för bedömning av lagstiftningen

Kontaktinformation:

Statsrådets kansli
PB 23, 00023 Statsrådet
vnk.fi/sv
tfn 0295 16001

Bilaga 1 Standarduttalanden som används av rådet

5. Rådet för bedömning av lagstiftningen anser att utkastet till regeringens proposition på ett berömvärt sätt uppfyller kraven i anvisningarna om konsekvensbedömning vid lagberedning. Rådet har endast små tilläggsförslag till utkastet till regeringens proposition.
4. Rådet anser att utkastet till regeringens proposition uppfyller väl kraven i anvisningarna om konsekvensbedömning vid lagberedning. Rådet rekommenderar att utkastet till regeringens proposition kompletteras i enlighet med rådets utlåtande innan propositionen lämnas till riksdagen.
3. Rådet för bedömning av lagstiftningen anser att utkastet till regeringens proposition på ett nöjaktigt sätt följer anvisningarna om konsekvensbedömning vid lagberedning. Rådet rekommenderar att utkastet till proposition korrigeras i enlighet med rådets utlåtande innan propositionen lämnas till riksdagen.
2. Rådet för bedömning av lagstiftningen anser att utkastet till regeringens proposition på ett otillfredsställande sätt följer anvisningarna om konsekvensbedömning vid lagberedning. Utkastet till regeringens proposition innehåller väsentliga brister och propositionsutkastet bör korrigeras i enlighet med rådets utlåtande innan regeringens proposition lämnas till riksdagen.
1. Rådet för bedömning av lagstiftningen anser att bristerna i utkastet till regeringens proposition är så betydande att propositionsutkastet inte uppfyller kraven i anvisningarna om konsekvensbedömning vid lagberedning. Utifrån regeringens propositionsutkast kan man inte bilda sig en tillräcklig och motiverad uppfattning om propositionen eller dess ekonomiska och samhällsliga konsekvenser. Om bristerna inte korrigeras måste man allvarligt överväga om regeringens proposition kan lämnas till riksdagen för behandling.*

* Sista meningen utelämnas i de situationer där propositionen i praktiken inte kan återtas.